

**Grŵp Ecosystem Arfordirol Cymru - nodiadau drafft o'r ail gyfarfod, 30<sup>ain</sup> Gorffennaf 2009, CCGC Aberystwyth**

**Presennol:** Peter Rhind Cadeirydd CEG (CCGC), Juliet Hynes (Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru - yn cynrychioli Sean McHugh), Kate Collins (Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru), Alec Taylor (CCGC), Quentin Grimley (CCGC), Richard Ellis (NT), Mike Bailey (CCGC), Duncan Ludlow (CCGC), Steve Moon (Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr), Chris Wynne Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Gogledd Cymru - Gwaith Trin Dŵr, Kerry Seaton (CCGC - yn ymuno drwy delegynadledda)

**Ymddiheuriadau:** Mike Howe (CCGC), Mark Winder (Dinas a Sir Abertawe), Nicola Rimington (CCGC), Kirsty Lindenbaum (CCGC)

**Pwyntiau gweithredu o gyfarfod 30<sup>ain</sup> Gorffennaf 2009.**

<i>Pwynt gweithredu / trafod</i>	<i>Trafodaeth</i>	<i>Gweithredu ar unwaith</i>	<i>Cynnydd erbyn y 3<sup>dd</sup> cyfarfod</i>
<b>1. Cyflwyniadau</b>			
	Nodwyd nad oedd neb o Lywodraeth Cynulliad Cymru (LICC) yn gallu dod i'r cyfarfod, mae'n bwysig cadw'r cysylltiad hwn.		
<b>2. Cofnod y cyfarfod diwethaf</b>			
	Hyd yma, ni lwyddwyd i gael cynrychiolydd o'r Cynllun Rheoli Traethlinau (SMP) ar CEG. Y broblem yw bod SMPau ar wahanol gamau datblygu felly efallai na fyddant yn gallu cael gafael ar un	Gwnaeth SMC a KC nodi cynrychiolwyr SMP priodol a'u gwahodd i CEG	SM wedi siarad â chysylltiadau ym maes yr arfordir. Mae angen cyflwyno materion polisi sy'n ymwneud â SMP2 a sicrhau y caiff cyngor ecolegol ei ystyried gan y prif asiantaethau yn ystod cam ymgynghori SMP2; CCGC; Asiantaeth yr Amgylchedd; NT; ALlau ac ati. Canllawiau allweddol ar gyfer canllawiau SMP Defra/LICC  <a href="http://www.defra.gov.uk/environment/flooding/documents/policy/guidance/smpguide/smpgvoll.pdf">http://www.defra.gov.uk/environment/flooding/documents/policy/guidance/smpguide/smpgvoll.pdf</a>  Bydd y Grŵp Morol yn dosbarthu fersiwn drafft o'r materion polisi, sy'n cynnwys camau gweithredu'r SMP y gall CGEC eu mabwysiadu/eu diwygio yn unol â hynny. Yna, caiff hwn ei gymryd i gyfarfod Grŵp Polisi Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru ym mis Rhagfyr.

	<p>cynrychiolydd ar gyfer yr holl SMPau. Mae Kerry Seaton yn aelod o SMP Sir Gaerfyrddin ond efallai y byddai'n ddefnyddiol cael rhywun o faes Peirianeg</p>		
	<p>Ni chysylltodd PR â Chris Tucker (y Comisiwn Coedwigaeth) ynghylch coedwigaeth ar dwyni tywod am fod ganddo gyfarfod mawr gyda CCGC yr wythnos nesaf yn Niwbwrch yn ymwneud â'r mater hwn.</p>	<p>Bydd PR yn cysylltu â Chris Tucker ar ôl cyfarfod CCGC yr wythnos nesaf.</p>	
	<p>Penderfynodd y gr p nad oes angen diffiniad eang o gynefin Arfordirol, ac i aros gyda diffiniadau y Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth. Penderfynwyd y dylid cadw gwaith adfer/ehangu coetir twyni Iwerydd yng nghynllun gweithredu CEG. (yn ôl y Cyd-</p>	<p>Dylid cynnwys gwaith adfer/ehangu coetir twyni Iwerydd yng nghynllun gweithredu CEG.</p>	

	<p>bwyllgor Gwarchod Natur (CBCN), nid oes cynefin o'r fath ar ôl yn y DU). Pe gadewid i hwn ddatblygu, gallai beryglu cynefinoedd ar dwyni, felly mae angen bod yn ofalus wrth lunio meini prawf ar gyfer lleoli'r cynefin hwn. Awgrymwyd y gellid defnyddio tir amaethyddol cyfagos i greu coetir twyni. Mae peth coetir twyni yn Abercynffig; mae PR yn edrych ar y syniad o droi rhan o goedwig Niwbwrch yn goetir twyni Iwerydd.</p>		
	<p>O ran yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol, ni fu unrhyw gynnydd o ran y System Adrodd ar Weithredu Bioamrywiaeth (BARS) hyd yma.</p>		
	<p>Cwblhawyd prosiect Morfa Heli Gogledd Cymru gan Asiantaeth yr</p>		

	<p>Amgylchedd Cymru ond ni fu'n bosibl i KC ddosbarthu'r adroddiad o ganlyniad i faterion yn ymwneud â chyfrinachedd tîrfeddiannwr. Bwriedir ailadrodd y prosiect yn Ne Cymru. Cyflawnwyd prosiect tebyg gan CCGC yn Sir Gaerfyrddin</p>		
	<p>Mae archwiliad WTW o safleoedd bron â'i gwblhau;</p>	<p>Bydd CW yn anfon yr adroddiad i CEG pan fydd wedi'i gwblhau.</p>	
<p><b>3. Cyflwyno adroddiad ar Gynllun Gweithredu'r DU ar Fioamrywiaeth yn 2008</b></p>			
	<p>Llwyddiannau a chyfyngiadau canlyniadau cylch adrodd 2008 Cynllun Gweithredu'r DU ar Fioamrywiaeth. Mae angen i CEG edrych ar y cyfyngiadau a restrir ac ystyried sut i'w goresgyn. Mae cyllid yn broblem fawr, ac mae cyllid grant CCGC yn debygol o leihau. Ni fydd CCGC yn gallu darparu cyllid grant byw ac anghenion,</p>		

	felly mae angen ymchwilio i ffrydiau ariannu eraill.		
	Gwnaeth JH grynhoi proses newydd y Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth (CGBau Lleol, ESG Cymru ac ati, Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth y DU). Wrth drafod targedau BAP, nodwyd nad oes llawer o wybodaeth gennym am faint ein cynefinoedd a bod angen mwy o wybodaeth sylfaenol.		
<b>4. Taenlen cynllun gweithredu CEG</b>			
Trafodaeth ynghylch camau gweithredu'r drafft, a ddsbarthwyd cyn y cyfarfod	<p>Mae'r daenlen ar gamau gweithredu yn ymwneud â blaenoriaethu camau gweithredu ac awgrymu camau/meysydd cynefin y gallai'r CGBau Lleol ac eraill ganolbwyntio arnynt.</p> <p>Byddai mapiau o gyfleoedd (ar gyfer adfer/ehangu) yn ddefnyddiol iawn.</p>	Bydd KS yn rhoi crynodeb o brosiect URBAIN i CEG	

	<p>Mae hyn eisoes ar waith yn y prosiectau Morfa heli (dylai prosiect De Cymru gael ei gwblhau erbyn diwedd y flwyddyn).</p> <p>URBAIN - arbrofion i wella cynefinoedd ar weithfeydd arfordirol.</p> <p>Mapiau cyfleoedd, cam 1. archwilio cynefinoedd, 2. lle ceir cyfleoedd i greu cynefinoedd arfordirol yn seiliedig ar amgylchiadau cyfredol - mae angen ychwanegu haen o leoliadau lle bu cynefinoedd yn y gorffennol; bydd angen i CGBau Lleol gyfrannu at fireinio ar lefel leol, ond dylid rhoi awgrymiadau iddynt ar gyfer y gwaith. Mae contractwyr SMP2 wedi gofyn am fapiau cynefin hanesyddol (mae CCGC yn cydlynu hyn). Mae archifau Gwynedd yn</p>	<p>Bydd PR yn edrych ar wybodaeth sydd ei hangen ar gyfer y mapiau cyfle ac yn adrodd yn ôl.</p> <p>Bydd SMC yn dosbarthu canllawiau'r CGBau Lleol (Atodiad H a nodiadau am gyfarfodydd CGBau Lleol sy'n mynd rhagddynt) i CEG</p>	<p>Dolen i Atodiad H, Canllawiau'r CGBau Lleol: <a href="http://www.biodiversitywales.org.uk/about_the_wbp-17.aspx">http://www.biodiversitywales.org.uk/about_the_wbp-17.aspx</a> (mae Atodiad H yn y Fframwaith Bioamrywiaeth)</p> <p>Dolen i gyfarfodydd y CGB Lleol sy'n mynd rhagddynt: <a href="http://www.biodiversitywales.org.uk/lbap_in_wales-137.aspx">http://www.biodiversitywales.org.uk/lbap_in_wales-137.aspx</a></p>
--	--	--	---

	<p>adnoddau gwych. Gellid creu syniadau posibl gyda'r mapiau cyfle</p> <p>Awgrymwyd nad yw partneriaethau'r CGBau Lleol yn annog gweithgarwch lleol</p>		
	<p>Mae angen meddwl am gamau eraill sydd angen eu cynnwys, blaenoriaethu camau a meddwl am amserlen.</p> <p>Sylwadau ar gamau unigol: Dylid cynnal arolwg II ar safleoedd penodol, nid fel arolwg cyffredinol.</p>	<p>Bydd pawb yn anfon unrhyw gamau neu sylwadau eraill i SMC</p>	
<b>5. Cronfa WREN</b>			
	<p>Dylid sicrhau bod CGBau Lleol yn ardaloedd WREN yn ymwybodol o'r gronfa. Mae'n rhaid cysylltu nifer o safleoedd ar sail ecolegol ac o fewn 10 milltir i safle tirlenwi WREN.</p>	<p>Bydd SMC yn sicrhau bod LBAPau perthnasol yn ymwybodol o'r gronfa.</p>	<p>Dosbarthwyd y wybodaeth. Mae CBGau Lleol yn ymwybodol o'r gronfa hon.</p>
<b>6. Camau i annog mwy o weithgarwch ar y tir</b>			

	Gofyn i CGBau Lleol gynnwys camau a gymerwyd tuag at dargedau arfordirol yn eu cylch cyllid nesaf	SMc a SM	Cwblhawyd. Mae CGBau Lleol yn gwybod am hyn. Caiff e-bost ei anfon i atgoffa pawb am y newyddion diweddaraf am waith arfordirol.
	Rhoi canllawiau ar reoli cynefin arfordirol i bartneriaid y CGBau Lleol		
	Efallai bod diffyg gwybodaeth am gynefin arfordirol yn rhwystro CGBau Lleol rhag cyflawni gwaith arfordirol	SMc i bennu pa CGBau Lleol sydd ag arbenigwyr arfordirol yn eu partneriaethau a pha rai sydd hebddynt ac felly angen rhagor o help	Anfonwyd e-bost yn gofyn am wybodaeth
	Cynnig i gael gwared ar ffyrdd o Ardaloedd Cadwraeth Arbennig. Bydd RE yn ymchwilio i weld a ellir cael gwared ar y B4319 o system dwyni Sir Benfro. Byddai hyn yn ailgysylltu nifer o systemau twyni ac yn adfer hydroleg naturiol. Byddai hwn yn brosiect blaenllaw gwyb.	RE i lunio crynodeb o'r weledigaeth, gyda mapiau, i'w gyflwyno i CEG.	
<b>7. Gosod targedau ar gyfer morfeydd heli a gwastadeddau llaid</b>			



	<p>Awgrymodd y grŵp morol y dylai gymryd cyfrifoldeb am osod targedau ar gyfer morfeydd heli fel y gellir eu cyfuno â gwastadeddau llaid i lunio un targed (fel y gwneir ar lefel y DU). Cytunodd CEG.</p>		
<p><b>8. Cyfeirio rhywogaethau</b></p>			
	<p>Dylai'r gyfran gyntaf o gamau gweithredu a thargedau ar gyfer rhywogaethau a gyfeiriwyd gan arweinwyr partneriaethau yng Nghymru fod ar gael gan y grŵp arbenigol rhywogaethau yn fuan.</p>	<p>Bydd PR yn dosbarthu rhestrï o rywogaethau wedi'u rhoi mewn cynefinoedd</p>	<p>Mae'r gyfran gyntaf bellach ar gael drwy ddilyn y ddolen hon: <a href="http://www.biodiversitywales.org.uk/bap_in_wales-27.aspx">http://www.biodiversitywales.org.uk/bap_in_wales-27.aspx</a></p>
<p><b>9. Ffactorau sy'n llywio polisiâu yn CEG</b></p>			
	<p>Rheoli ardaloedd arfordirol: Bydd KS yn drafftio manylion i edrych ar y broses o reoli traethau, newid pwyslais oddi ar ddefnyddio amddiffynfeydd cadarn i alluogi gwaddodion arfordirol i symud yn</p>		

	<p>rhydd, a bydd hyn yn cyfrannu at yr SMP nesaf.</p> <p>Defnyddio twyni fel amddiffynfeydd arfordirol naturiol</p> <p>Ailalluogi symudiadau mewn systemau twyni:</p> <p>Dylid ystyried efallai nad oes amgylchiadau naturiol yn bodoli i gynnal twyni symudol.</p> <p>Dyddodiad nitrogen ac ewtroffigedd:</p> <p>Mae angen mynd i'r afael â hyn ar lefel genedlaethol (mae'n rhan o'r asesiad o ail-alluogi symudiadau).</p> <p>Planhigfeydd conwydd:</p> <p>Proses a gynhelir fesul cam i greu coetir mwy naturiol mewn ardaloedd sy'n agos at blanhigfa gonwydd</p>		
	<p>Gwirfoddolodd Alec Taylor i gydlynu materion polisi sy'n deillio o CEG, a bydd yn cael golwg ar ffurflen a fersiwn drafft o'r polisi</p>	<p>Gwnaeth AT ddsbarthu ffurflen polisi wedi'i diweddarau i'r gr p wneud sylw arno.</p>	

	Morfa heli - ail-alinio rheoledig	PR i ddsbarthu gwybodaeth am y wefan - enghreifftiau ledled Ewrop (Cymru yw'r unig wlad nad ydyw wedi cyflawni gwaith ail-alinio rheoledig)	
<b>10. Safbwynt CGB Lleol</b>			
	Steve Moon fydd cyswllt y CGB Lleol ar gyfer CEG a dylid ysgrifennu crynodeb o bwyntiau allweddol y cyfarfod hwn ar gyfer y CGBau Lleol	Bydd JH yn rhoi rhestr o gyfeiriadau e-byst y CGBau Lleol i SM a bydd SM yn dosbarthu crynodeb o gyfarfod CEG i'r CGBau Lleol  Bydd SM yn anfon strwythur o CGB Lleol Pen-y-bont ar Ogwr i PR	Anfonwyd y rhestr o gysylltiadau at SM
<b>11. Gweithdy cynhadledd WBP</b>			
	Gwirfoddolodd Kate Collins i gynrychioli PR yng ngweithdy'r CGB yng nghynhadledd Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru		
<b>12. Targedau lefel uwch Glastir</b>			
	Bydd ffermwyr sydd wedi'u lleol o fewn 10% o Gymru a bennwyd yn gymwys		

	<p>i gael taliad o £150 fesul hectar. Cyfrifoldeb CCGC fydd nodi'r 10% o Gymru lle caiff y taliad hwn ei roi; mae'n rhaid iddo gynnwys y chwe elfen a nodir yn Atodiad 2. Dylid llunio mapiau cyddaro i ganfod lleoliadau croesi cynefinoedd. Mae angen llunio pecyn arfordirol yn unol â'r ardal 10% hon. Cynigiodd PR y dylid cynnwys yr ardal arfordirol gyfan (300m o ardal glustogi) ar gyfer arfordir Cymru gyfan (heb gynnwys ardaloedd trefol). Nid yw'n debygol y caiff y rhain eu derbyn, felly bydd angen i CEG flaenoriaethu ardaloedd i'w cynnwys.</p>	<p>Bydd PR yn rhoi'r newyddion diweddaraf i'r grŵp am gynnydd y cynnig arfordirol wrth ddewis y 10%</p>	
<b>13. Mynediad Arfordirol</b>			
	<p>Y terfyn amser ar gyfer llwybr cerdded arfordirol Cymru yw</p>		

	<p>2012. Ni wnaeth LICC ymrwymo i ddeddfwriaeth am llwybr arfordirol fel y ceir yn Lloegr, dim ond i wella llwybrau sydd eisoes yn bodoli. Hon yw'r 3<sup>edd</sup> flwyddyn o roi arian i awdurdodau lleol i greu'r llwybr. Mae gan swyddogion cadwraeth CCGC rôl bwysig yn y broses o asesu'r llwybr. Dylid cyflawni gwaith asesu priodol ym Morydau Afon Hafren, Afon Dyfrdwy ac Afon Dyfi fel y gall y llwybr arfordirol wyro oddi wrth yr arfordir yn y lleoliadau hyn. Ceisio osgoi achosion o golli cynefinoedd. Dylid ystyried llwybrau tymhorol amgen os ceir pryderon o ran cadwraeth ar adegau penodol o'r flwyddyn.</p> <p>Mae Quentin hefyd yn delio â mynediad ar gyfer hamddena felly gallwn ei holi</p>		
--	---	--	--

	am unrhyw faterion sy'n ymwneud â hyn.		
<b>14. Rhaglen Waith</b>			
	Cytunwyd bod taenlenni Gweithredu; Ffactorau sy'n llywio polisiau; a threth dirlenwi yn datblygu'r rhaglen waith ar gyfer CEG ar hyn o bryd		
<b><i>Dyddiad y cyfarfod nesaf - 27<sup>ain</sup> Ionawr 2010</i></b>			